

www.mevzuattakip.com.tr

Taksi Ruhsatının Varlığı Somutlaştırılmadan Trafikten Men Uygulanamayacağı

Bu karar; belediyeden izin veya ruhsat alınmaksızın ticari amaçlı yolcu taşımacılığı yapıldığı gerekçesiyle 60 gün trafikten men cezası verilen araç hakkında, izin belgesinin olup olmadığının olay tarihine göre tespiti yapılmaksızın karar verilmesi nedeniyle verilmiştir.

T.C.

D A N I Ş T A Y

SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No: 2021/4297

Karar No: 2024/5928

TEMYİZ EDEN (DAVALI): ... Valiliği

VEKİLİ: Av. ...

KARŞI TARAF (DAVACI): ...

VEKİLİ: Av. ...

İSTEMİN KONUSU: ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... gün ve E:..., K:... sayılı kararının, temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: Davacı tarafından, adına kayıtlı ... plakalı aracı ile, ilgili belediyeden izin veya ruhsat alınmaksızın belediye sınırları dahilinde ticari amaçlı yolcu

taşımacılığı yapıldığı gerekçesiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-(a) maddesi uyarınca 60 gün süreyle trafikten men edilmesine dair ... tarihli ve ... sayılı işlemin iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesince verilen ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararda; denetim tarihinde "T" plaka serisine tescil edilen ticari taksisi ile taşımacılık faaliyetinde bulunan davacının, 31.12.2020 tarihine kadar geçerli Taksi Çalışma Ruhsatı'nın bulunduğu, çalışma bölgesi çerçevesinde bu faaliyetini yasaklayan herhangi bir UKOME kararının bulunmadığı, davacı tarafından alınan çalışma ruhsatında herhangi bir çalışma bölgesine yer verilmediği, davalı idarece bu yönde bir tespit de bulunulmadığı, 2918 sayılı Kanun'un öngördüğü şekilde davacının, ilgili belediyesinden izin ve/veya ruhsat alınmaksızın belediye sınırlarında ticari amaçlı yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunduğu hususu ortaya konulmadığından bahisle davacının maliki olduğu aracın 60 gün süreyle trafikten men edilmesine dair dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılarak dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti: İstinaf başvurusuna konu kararın hukuka ve usule uygun olduğu ileri sürülen iddiaların söz konusu kararın kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği belirtilerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca istinaf başvurusunun reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI: Davalı idare tarafından, dava konusu işlemler tesis edilirken yapılan kontrollerde aracı kullanan sürücünün izin belgesinin olmadığı usulüne uygun olarak tutanak altına alınarak idari işlemin tesis edildiği, dava konusu işlemlerde herhangi bir hukuka aykırılık söz konusu olmadığı, verilen kararın bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI: Davacı tarafından, istemin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ: Temyiz isteminin kabulü ile Bölge İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Sekizinci Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY:

Davacı tarafından, adına kayıtlı ... plakalı aracı ile, ilgili belediyeden izin veya ruhsat alınmaksızın belediye sınırları dahilinde ticari amaçlı yolcu taşımacılığı yapıldığı gerekçesiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-(a) maddesi uyarınca 60 gün süreyle trafikten men edilmesine dair ... tarihli ve ... sayılı işlemin tesis edilmesi üzerine anılan işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 18/10/2018 tarih ve 7148 sayılı Kanun'un 26.maddesi ile değişik Ek 2. maddesinde; "Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır. (Mülga cümle:21/2/2019-7166/5 md.)(...) (Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten men edilir. 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,

b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,

c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekrerrü hâlinde, bu fıkroda yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır. İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,

b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün süreyle trafikten men edilir.

İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten men edilir.

Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır." düzenlemesi yer almaktadır. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev

ve sorumlulukları" başlığını taşıyan 7. maddesinin 1. fıkrasının (f) bendinde, "Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek." büyükşehir belediyesinin görev ve sorumlulukları arasında sayılmıştır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Dosyada yer alan bilgi ve belgelerin incelenmesinden, 04/08/2020 tarihinde .. Cumhuriyet Bulvarı No:... önünde durdurulan ... plakalı aracın Büyükşehir belediyesinden alınması gereken çalışma izni/ ruhsatı ibraz edemediğinden bahisle dava konusu işlemin tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Mahkeme kararında, denetim tarihinde "T" plaka serisine tescil edilen ticari taksisi ile taşımacılık faaliyetinde bulunan davacının, 31/12/2020 tarihine kadar geçerli Taksi Çalışma Ruhsatı'nın bulunduğu belirtilerek dava konusu işlemin iptaline, Bölge İdare Mahkemesi tarafından da istinaf başvurusunun reddine karar verilmiş olsa da; söz konusu Taksi Çalışma Ruhsatı'nın veriliş tarihinin anlaşılmadığı, davacının söz konusu belge için yetkili Büyükşehir Belediye Başkanlığına işlem tarihinden önce yaptığı başvuruya ilişkin dosyada bilgi / belge bulunmadığı, Mahkemece de belgeye ilişkin başvurunun işlem tarihinden önce mi sonra mı yapıldığının araştırılmadığı görülmektedir.

Dairemizin bu husustaki içtihadı; işlem tarihi itibarıyla izin / ruhsat gibi belgelerin dosyaya sunulmuş olması gerektiği açıktır. Bu hususun tek istisnasının davacı tarafından işlem tarihinden önce izin / ruhsat için yetkili belediye / büyükşehir belediyesine başvuru olduğu yönündedir. Bu durumda, işlem tarihi itibarıyla davacıya ait aracın çalışma izni/ruhsatı bulunup bulunmadığı hususunun tespit edilebilmesi amacıyla Mahkemece yapılacak araştırma sonrasında bir karar verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, eksik araştırma ve incelemeye dayalı olarak verilen dava konusu işlemin iptali yönündeki İzmir 2. İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf isteminin reddine ilişkin temyize konu Bölge İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. 2577 sayılı Kanun'un 49. maddesine uygun bulunan temyiz isteminin **kabulüne,**

2. ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... gün ve E:..., K:... sayılı kararının **BOZULMASINA**,

3. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın yukarıda belirtilen Bölge İdare Mahkemesi İdari Dava Dairesine gönderilmesine,

4. Kesin olarak 26/11/2024 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY:

(X)- Dava, davacı tarafından, adına kayıtlı ... plakalı aracı ile, ilgili belediyeden izin veya ruhsat alınmaksızın belediye sınırları dahilinde ticari amaçlı yolcu taşımacılığı yapıldığı gerekçesiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-(a) maddesi uyarınca 60 gün süreyle trafikten men edilmesine dair 04/08/2020 tarihli ve 290759 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun Ek 2. maddesinde; "10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,

b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,

c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekrerrü hâlinde, bu fıkra da yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır. İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,

b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün süreyle trafikten men edilir." kuralına yer verilmiştir.

06.04.2011 tarih ve 27897 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanaklarının Düzenlenmesinde, Tahsilinde ve Takibinde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "Araç Trafikten Men/Muhafaza Altına Alma Tutanağı"nın düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları da içeren ikinci bölümünde yer alan 8. maddesinin 1. fıkrasının işlem tarihinde yürürlükte bulunan halinde; tutanakların her

nüşhasının okunaklı olacak şekilde, sabit, mürekkepli veya tükenmez kalemle tam ve eksiksiz doldurulacağı, tutanakları düzenleyen/düzenleyenler ve kural ihlalinde bulunan tarafından imzalanacağı, tutanakları imza etmekten kaçınanlar için "imza etmedi" kaydı konulacağı kurala bağlanmıştır.

Dosyada yer alan bilgi ve belgelerin incelenmesinden, olay tespit tutanağının dosyada yer almadığı, men tutanağı ve idari para cezası tutanağında işlem gerekçesi olarak "EK 2/3-A" belirtildiği, bunun dışında söz konusu tutanaklarda ticari amaçlı yolcu taşımacılığını ispata ilişkin bir detaya yer verilmediği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, dava konusu olaya ilişkin kolluk görevlilerince usulüne uygun olay tutanağı tanzim edilmediğinden aracın hangi güzergahta ne şekilde taşımacılık yapıldığına ilişkin tespit, şoför veya yolcu beyan ve imzalarının ya da imzadan imtina şerhinin bulunmadığı, matbu tutanaklarda taşımacılığa ilişkin bilgilerin yer almadığı dolayısıyla yapılan taşımacılığın niteliğinin tespit edilemediğinden davacıya ait araçla ilgili belediyeden izin veya ruhsat alınmaksızın yapıldığı iddia edilen ticari amaçlı yolcu taşımacılığı faaliyetinin her türlü şüpheden uzak, açık ve kesin delillerle ortaya konulamadığı görülmektedir.

Bu itibarla, davacıya ait aracın 60 gün süreyle trafikten men edilmesine dair işlemde hukuka uyarlık bulunmamakta olup, temyize konu Mahkeme kararının, yukarıda belirtilen gerekçeyle onanması gerektiği görüşüyle çoğunluk kararına katılmıyorum.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA